

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ
ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΧΡΕΟΥΣ
Δ/ΝΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ Γ' ΕΙΔΙΚΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ**

Ταχ. Δ/ση : Λέκκα 23-25
Ταχ. Κώδικας : 105 62
Πληροφορίες : Χ. Γεωργιάδου
Email : c.georgiadou@minfin.gr

ΠΡΟΣ : Υπηρεσία Συντονισμού του
Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και
Οικονομικών
Γραφείο Νομικών και Κοινοβουλευτικών
Θεμάτων
Χ. Τρικούπη 6-10
10679 ΑΘΗΝΑ
Υπόψη κας. Λιακοπούλου

ΘΕΜΑ: Η με αρ. πρωτ. 5756/28-5-2025 ερώτηση Βουλής του Βουλευτή Ν. Λάρισας Χρ. Καπετάνου.

Σε απάντηση της εν θέματι Ερώτησης και όσον αφορά θέματα αρμοδιότητάς μας, θέτουμε υπόψη σας, τα κάτωθι:

Η διασφάλιση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και της προστασίας των καταναλωτών στο πλαίσιο συμβάσεων πίστωσης σε ξένο νόμισμα, όπως οι συμβάσεις σε ελβετικό φράγκο, αποτελεί βασικό αντικείμενο του θεσμικού πλαισίου. Με τον ν. 4438/2016, με τον οποίο ενσωματώθηκε η Οδηγία 2014/17/ΕΕ, που αφορά στις συμβάσεις πίστωσης που συνάπτονται με καταναλωτές για ακίνητα που προορίζονται για κατοικία, ενισχύθηκε η εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων μέσω της επιβολής υποχρεώσεων διαφάνειας, ενημέρωσης και περιορισμού του συναλλαγματικού κινδύνου. Στο πλαίσιο αυτό ρυθμίζονται, μεταξύ άλλων, και οι συμβάσεις πίστωσης σε ξένο νόμισμα, με τις σχετικές διατάξεις να εφαρμόζονται από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του νόμου.

Σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 23 της Οδηγίας 2014/17/ΕΕ, παρέχεται η διακριτική ευχέρεια στα κράτη μέλη να θεσπίζουν πρόσθετες ρυθμίσεις σχετικά με τα δάνεια σε ξένο νόμισμα, υπό την προϋπόθεση ότι οι ρυθμίσεις αυτές δεν έχουν αναδρομική ισχύ.

Κατά συνέπεια, με το νομικό πλαίσιο του ν. 4438/2016 προβλέφθηκαν ειδικότερες διατάξεις για την προστασία των καταναλωτών, οι οποίες εφαρμόζονται στις νέες συμβάσεις που συνάπτονται σε ξένο νόμισμα, συμπεριλαμβανομένων και των νέων συμβάσεων δανείων σε ελβετικό φράγκο

Ειδικότερα για τις συμβάσεις πίστωσης σε νόμισμα διαφορετικό από το νόμισμα του κράτους-μέλους κατοικίας του καταναλωτή («δάνεια σε ξένο νόμισμα»),

με το άρθρο 22 του σχετικού νόμου, το οποίο ενσωματώνει το άρθρο 23 της προαναφερόμενης Οδηγίας, θεσπίστηκαν συγκεκριμένες απαιτήσεις προς τους πιστωτικούς φορείς. Σκοπός των ρυθμίσεων αυτών είναι αφενός η διασφάλιση της επίγνωσης του συναλλαγματικού κινδύνου από τον καταναλωτή πριν τη σύναψη της σύμβασης, και αφετέρου ο περιορισμός της έκθεσής του στον εν λόγω κίνδυνο κατά τη διάρκεια της σύμβασης, με περιοδική και έκτακτη πληροφόρηση.

Συγκεκριμένα:

Προβλέπεται στις συμβάσεις πίστωσης σε ξένο νόμισμα:

α) είτε η συμπερίληψη συμβατικού όρου σύμφωνα με τον οποίο ο καταναλωτής δικαιούται, κατόπιν αιτήματός του, να μετατρέψει τη σύμβαση πίστωσης σε εναλλακτικό νόμισμα, τουλάχιστον όταν η διακύμανση της συναλλαγματικής ισοτιμίας υπερβαίνει το 20% σε σχέση με την ισοτιμία που ίσχυε κατά τον χρόνο σύναψης της σύμβασης,

β) είτε η διασφάλιση ότι η σύμβαση πίστωσης συνοδεύεται, καθ' όλη τη διάρκειά της, από κατάλληλο χρηματοπιστωτικό μέσο αντιστάθμισης του συναλλαγματικού κινδύνου.

Επιπρόσθετα, με την παρ. 4 του άρθρου 22 του ν. 4438/2016 θεσπίστηκε η υποχρέωση του πιστωτικού φορέα να ειδοποιεί αμέσως τον καταναλωτή, εγγράφως ή με άλλο σταθερό μέσο, όταν το ύψος του οφειλόμενου συνολικού ποσού ή των οφειλόμενων δόσεων που πρέπει να καταβάλει ο καταναλωτής παρουσιάζει διακύμανση μεγαλύτερη από 20 % σε σχέση με αυτό που θα ήταν αν ίσχυε η συναλλαγματική ισοτιμία μεταξύ του νομίσματος της σύμβασης και του εναλλακτικού νομίσματος που ίσχυε κατά το χρόνο σύναψης της σύμβασης. Επισημαίνεται ότι, στην περιοδική ενημέρωση που λαμβάνει ο καταναλωτής περιλαμβάνεται υπενθύμιση ως προς το ύψος της μεταβολής της συναλλαγματικής ισοτιμίας.

Επίσης, σύμφωνα με το στοιχείο ζ της παρ. 10 του άρθρου 10 του ν. 4438/2016, προβλέπεται η υποχρέωση προειδοποίησης του καταναλωτή σχετικά με τον κίνδυνο ότι ενδεχόμενες διακυμάνσεις της συναλλαγματικής ισοτιμίας ενδέχεται να επηρεάσουν το ποσό που αυτός τελικά θα κληθεί να καταβάλει.

Επιπλέον, με την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2014/17/ΕΕ δια του νόμου 4438/2016, προβλέφθηκε ρητά ότι οι χρηματοδοτικοί φορείς υποχρεούνται να ενεργούν υπό το πρίσμα των αρχών του «υπεύθυνου δανεισμού», δηλαδή με εντιμότητα, δικαιοσύνη, διαφάνεια και επαγγελματισμό, λαμβάνοντας υπόψη τα δικαιώματα και τα συμφέροντα των καταναλωτών, παρέχοντας σε αυτούς επαρκή πληροφόρηση για τις ιδιαίτερες συνθήκες και τους κινδύνους που αντιμετωπίζουν από την υπογραφή της προτεινόμενης σύμβασης στεγαστικού δανείου σε ξένο νόμισμα, εφιστώντας τους ιδιαίτερα την προσοχή στον κίνδυνο ότι πιθανές διακυμάνσεις της συναλλαγματικής ισοτιμίας θα μπορούσαν να επηρεάσουν το ποσό που πρέπει να καταβάλει ο καταναλωτής (άρθρο 10§1ζ ν. 4438/2016).

Επιπροσθέτως σας γνωρίζουμε ότι η Τράπεζα της Ελλάδος, στο πλαίσιο των εκ του νόμου και του Καταστατικού της αρμοδιοτήτων, έχει θεσπίσει κανόνες ενημέρωσης των συναλλασσόμενων με τα πιστωτικά ιδρύματα (ΠΔ/ΤΕ 2501/2002, ΦΕΚ Α' 277). Στους κανόνες αυτούς συμπεριλαμβάνονται υποχρεώσεις παροχής προσυμβατικής ενημέρωσης, ώστε οι συναλλασσόμενοι να σχηματίζουν σαφή εικόνα

για τις παρεχόμενες υπηρεσίες και προϊόντα πριν από τη σύναψη της σύμβασης. Ειδικότερα δε στην κατ' ελάχιστον απαιτούμενη προσυμβατική ενημέρωση συμπεριλαμβάνεται πληροφόρηση για τον κίνδυνο από ενδεχόμενη διακύμανση της συναλλαγματικής ισοτιμίας, καθώς και για τη δυνατότητα και το κόστος χρησιμοποίησης τεχνικών κάλυψης του σχετικού κινδύνου.

Υπογραμμίζεται όμως, ότι οι ανωτέρω προβλέψεις, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο α. 23 της ανωτέρω Οδηγίας, το οποίο ορίζει ότι τα κράτη μέλη δύνανται να θεσπίζουν περαιτέρω ρυθμίσεις όσον αφορά τα δάνεια σε ξένο νόμισμα στο εξής, με την προϋπόθεση, όμως, ότι αυτές οι ρυθμίσεις δεν έχουν αναδρομική ισχύ, δεν αφορούν ήδη συναφθείσες (προϋφιστάμενες) συμβάσεις. Συνεπώς, στο πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας και του ν. 4438/2016 δεν υπάγονται προγενέστερες (πριν την σχετική έναρξη ισχύος) συναφθείσες συμβάσεις σε ξένο νόμισμα και εν προκειμένω παλαιές συμβάσεις σε ελβετικό φράγκο.

II. Όσον αφορά τις παλαιότερα συναφθείσες συμβάσεις, το θέμα έχει αντιμετωπιστεί πολλάκις από τα Ελληνικά Δικαστήρια. Σε αυτό το πλαίσιο, εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 4/2019 απόφαση του Αρείου Πάγου, η οποία απορρίπτει την αίτηση αναιρέσης δανειολήπτριας σε ελβετικό φράγκο, κρίνοντας, μεταξύ άλλων, ότι ο όρος των δανειακών συμβάσεων για αποπληρωμή σε ευρώ ή ελβετικό φράγκο με βάση την τρέχουσα ισοτιμία είναι δηλωτικός όρος και ως εκ τούτου δεν υπόκειται σε έλεγχο καταχρηστικότητας.

Περαιτέρω, με την υπ' αρ. 948/2021 απόφασή του ο Άρειος Πάγος (Α1' Πολιτικό Τμήμα), σε υπόθεση αναγνώρισης ως καταχρηστικών Γενικών Όρων Συναλλαγών, κατά το άρθρο 2, παρ. 6 και 7 του ν. 2251/1994, κατέληξε, ομοίως, ότι οι δηλωτικοί όροι δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Ν. 2251/1994, εξαιρούνται από το δικαστικό έλεγχο καταχρηστικότητας και, ως μη καταχρηστικοί, εξαιρούνται και του ελέγχου της διαφάνειας.

Σημειώνεται ότι εκκρεμούν ενώπιον των Ελληνικών Δικαστηρίων αναιρέσεις των συλλογικών αγωγών κατά των τραπεζών, οι δικάσιμοι των οποίων έχουν οριστεί εντός του 2025. Περαιτέρω, ο Σύλλογος Δανειοληπτών Ελβετικού Φράγκου υπέβαλε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή καταγγελία κατά της Ελλάδας, για παραβίαση του άρθρου 267 Συνθήκης Λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) από τον Άρειο Πάγο.

Συνεπώς, με βάση τα ανωτέρω, το ζήτημα έχει τεθεί ενώπιον της Ελληνικής Δικαιοσύνης.

III. Στο πλαίσιο των ανωτέρω, η Κυβέρνηση, αφουγκραζόμενη τις ανησυχίες των πολιτών και κατανοώντας την δύσκολη θέση, στην οποία έχουν περιέλθει οι οφειλέτες, εξετάζει σχέδιο επίλυσης του προβλήματος που έχει δημιουργηθεί, βάσει των ισχυόντων σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Για την διαμόρφωση της πρότασης εξετάζονται όλες οι παράμετροι, ώστε να δοθεί μία ισορροπημένη λύση στο ζήτημα. Εντούτοις, πρέπει ιδιαίτερα να επισημανθεί ότι ένα σοβαρό ζήτημα που συνδέεται με την προβληματική για τα δάνεια σε ελβετικό φράγκο, είναι το ότι σε περίπτωση που τροποποιηθεί η Καθαρή Παρούσα Αξία (ΚΠΑ) των δανείων αυτών σε ποσοστό άνω του 1%, χωρίς προηγούμενη έγκριση από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, με βάση τους κανόνες του Ενιαίου εποπτικού Μηχανισμού (SSM) θα όφειλαν τα δάνεια αυτά να χαρακτηριστούν στο σύνολο τους ως "μη εξυπηρετούμενα δάνεια" προσθέτοντας στο τραπεζικό σύστημα επιπλέον 3 δις (ήτοι το σύνολο των δανείων

σε ελβετικό φράγκο) ΜΕΔ. Αυτό είναι κάτι που μια σοβαρή διαχείριση του τραπεζικού συστήματος, δεν μπορεί να επιτρέψει ποτέ να επισυμβεί.

IV. Τέλος, υπενθυμίζεται ότι η Γενική Γραμματεία Χρηματοπιστωτικού Τομέα και Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους με αίσθημα ευθύνης, ορθολογισμού και αλληλεγγύης μετέχει των κρίσιμων εξελίξεων και συμβάλλει με συνέπεια στο έργο του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, αξιοποιώντας ιδίως την εμπειρία της στη λειτουργία των νομοθετικών εργαλείων ρύθμισης οφειλών, καταθέτοντας τη γνώση της για θεσμική ευελιξία και αντικειμενική αναγνώριση της οικονομικής αδυναμίας των πολιτών στο πλαίσιο των ρυθμίσεων οφειλών, λαμβάνοντας υπόψη τις διεθνείς δεσμεύσεις της χώρας και τους περιορισμούς των οδηγιών και κανονισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

Για την πληρότητα της απάντησης επισυνάπτονται τα με αρ. πρωτ. 627/6-5-2025 έγγραφο της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών, και η απάντηση της ΤτΕ, με αρ.πρωτ. 276/12.05.2025, (Δ/νση Εποπτείας Πιστωτικών Ιδρυμάτων) τα οποία απαντούν σε προηγούμενες ερωτήσεις Βουλευτών, που αναφέρονται στο θέμα των συμβάσεων σε Ελβετικό φράγκο.

Η Γενική Γραμματέας

Θεώνη Αλαμπάση

Κοινοποίηση

Γραφείο Υπουργού

Εσωτερική Διανομή:

- Γραφείο Γενικής Γραμματέως
- Δ/νση Χρηματοοικονομικής Πολιτικής
- Τμήμα Γ΄
- Γενική Διεύθυνση Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους
- Τμήμα Νομικής Υποστήριξης και Συμβουλών